

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР»

Лектор курсу			Хаврова Катерина Сергіївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки		Контактна інформація лектора (e-mail),	e-mail: k.khavrova@duikt.edu.ua	
Галузь знань					Рівень вищої освіти	бакалавр	
Спеціальність					Семестр		
Освітня програма					Тип дисципліни	Вибіркова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	5	120	14	-	28	16	92

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	
Освітні компоненти для яких є базовою	

Мета курсу:	Формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок з розробки та впровадження ефективних бізнес-моделей для підприємницьких структур різних форм та галузей.
-------------	--

Компетентності відповідно до освітньої програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні компетентності (СК)
Здатність приймати обґрунтовані рішення	Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків Здатність аналізувати і планувати діяльність інформаційно-телекомунікаційного підприємства, зіставляти її з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища Здатність управляти адаптацією готових програмних продуктів під специфіку діяльності підприємства та обґрунтовувати економічну доцільність

Програмні результати навчання (ПРН)

Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків Демонструвати навички виявлення економічних проблем та планування діяльності інформаційно-телекомунікаційних підприємств з урахуванням факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ			
Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
МОДУЛЬ 1 "ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-МОДЕЛЮВАННЯ ТА РОЗРОБКА КОМПОНЕНТІВ БІЗНЕС-МОДЕЛІ"			
Тема 1. Сутність та значення бізнес-моделей <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-6			
Заняття 1.1 Концепція бізнес-моделі та її роль у сучасному підприємстві	Лекція 1		Лекція-візуалізація, дискусія
Заняття 1.2 Аналіз успішних бізнес-моделей: case-study	Практичне заняття 1	3 бала	Групова робота, презентації
Тема 2. Компоненти бізнес-моделі <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-11			
Заняття 2.1 Ключові елементи бізнес-моделі та їх взаємозв'язок	Лекція 2		Лекція-візуалізація
Заняття 2.2 Розробка компонентів бізнес-моделі для стартапу	Практичне заняття 2	3 бала	Робота в малих групах, презентація проектів
Тема 3. Типологія бізнес-моделей <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-11			
Заняття 3.1 Класифікація та характеристика основних типів бізнес-моделей	Лекція 3		Лекція з елементами візуалізації, дискусія
Заняття 3.2 Порівняльний аналіз різних типів бізнес-моделей	Практичне заняття 3	3 бала	Кейс-стаді, дебати
Тема 4. Бізнес-модель Canva <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-11			
Заняття 4.1 Методологія та структура бізнес-моделі Canva	Лекція 4		Лекція-демонстрація, інтерактивне опитування
Заняття 4.2 Створення бізнес-моделі Canva для обраного бізнесу	Практичне заняття 4	3 бала	Індивідуальна робота, peer-review
Тема 5. Аналіз ринку та визначення ціннісної пропозиції <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-11			
Заняття 5.1 Методи аналізу ринку та формування ціннісної пропозиції	Лекція 5		Проблемна лекція
Заняття 5.2 Проведення аналізу ринку та розробка ціннісної пропозиції	Практичне заняття 5	3 бала	Ділова гра, презентації.
Тема 6. Сегментація клієнтів та канали збуту <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-11			
Заняття 6.1 Стратегії сегментації клієнтів та вибору каналів збуту	Лекція 6		Лекція-візуалізація, експрес-опитування
Заняття 6.2 Сегментація цільової аудиторії та планування каналів збуту	Практичне заняття 6	3 бала	Кейс-аналіз, рольова гра

Тема 1. Сутність та значення бізнес-моделей	Самостійна робота		
	6 годин	2 бали	Дослідити еволюцію концепції бізнес-моделі. Підготувати кейс успішної бізнес-моделі
Тема 2. Компоненти бізнес-моделі	6 годин	2 бали	Скласти глосарій ключових термінів. Розробити один компонент бізнес-моделі для власної ідеї
Тема 3. Типологія бізнес-моделей	6 годин	2 бали	Створити порівняльну таблицю типів бізнес-моделей. Проаналізувати бізнес-модель відомої компанії
Тема 4. Бізнес-модель Canva	6 годин	2 бали	Вивчити історію створення Canva. Заповнити шаблон Canva для власної бізнес-ідеї
Тема 5. Аналіз ринку та визначення ціннісної пропозиції	6 годин	2 бали	Провести SWOT-аналіз обраного ринку. Розробити ціннісну пропозицію для конкретного продукту
Тема 6. Сегментація клієнтів та канали збуту	6 годин	2 бали	Дослідити інноваційні канали збуту. Розробити портрет клієнта для обраного бізнесу.
МОДУЛЬ 2 "ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ"			
Тема 7. Ключові ресурси та активності <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-11			
Заняття 7.1 Ідентифікація та управління ключовими ресурсами та активностями	Лекція 7		Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
Заняття 7. 2 Визначення ключових ресурсів та активностей для бізнес-моделі	Практичне заняття 7	3 бала	Опитування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач
Тема 8. Партнерські відносини <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-11			
Заняття 8.1 Стратегії побудови та розвитку партнерських відносин	Лекція 8		Лекція-дискусія, аналіз кейсів
Заняття 8.2 Розробка плану партнерських відносин для бізнес-моделі	Практичне заняття 8	3 бала	Ділова гра, групові проекти
Тема 9. Структура витрат <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-11			
Заняття 9.1 Аналіз та оптимізація структури витрат в бізнес-моделі	Лекція 9		Проблемна лекція, розбір практичних ситуацій
Заняття 9.2 Розрахунок та оптимізація структури витрат	Практичне заняття 9	3 бала	Індивідуальні завдання, дискусія
Тема 10. Потоки доходів <i>Рекомендовані джерела:</i> 1-15			
Заняття 10.1 Стратегії генерації доходів та ціноутворення	Лекція 10		Лекція з елементами візуалізації, дискусія

Заняття 10.2 Моделювання потоків доходів для бізнес-моделі	Практичне заняття 10	3 бали	Симуляція, групові проекти
Тема 11. Фінансова модель бізнесу <i>Рекомендовані джерела: 1-15</i>			
Заняття 11.1 Розробка та аналіз фінансової моделі бізнесу	Лекція 11		Лекція-візуалізація, робота з шаблонами
Заняття 11.2 Створення фінансової моделі для обраної бізнес-ідеї	Практичне заняття 11	3 бали	Індивідуальна робота з Excel, консультації
Тема 12. Теорія ринкових структур <i>Рекомендовані джерела: 1-11</i>			
Заняття 12.1 Типи ринкових структур та їх вплив на поведінку фірм	Лекція 12		Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
Заняття 12.2 Порівняльний аналіз ціноутворення та обсягів виробництва в умовах різних ринкових структур"	Практичне заняття 12	3 бали	Опитування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач
Тема 7. Ключові ресурси та активності	Самостійна робота		
	6 годин	2 бали	Скласти перелік ключових ресурсів для стартапу. Розробити план оптимізації ключових активностей
Тема 8. Партнерські відносини	6 годин	2 бали	Дослідити моделі партнерства в бізнесі. Скласти карту потенційних партнерів для власного бізнесу
Тема 9. Структура витрат	6 годин	2 бали	Вивчити методи оптимізації витрат. Провести аналіз витрат реального підприємства
Тема 10. Потоки доходів	6 годин	2 бали	Дослідити інноваційні моделі монетизації. Розробити стратегію ціноутворення для конкретного продукту.
Тема 11. Фінансова модель бізнесу	6 годин	2 бали	Вивчити ключові фінансові показники. Підготувати фінансовий прогноз на 3 роки
Тема 12. Оцінка ефективності бізнес-моделі	6 годин	2 бали	Дослідити методи оцінки стартапів. Підготувати презентацію бізнес-моделі для інвесторів
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
Мультимедійний проектор; Комп'ютерний клас для проведення практичних занять			
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
Основна література: 1. Остервальдер А., Піньє І. Створення бізнес-моделі. Настільна книга стратега і новатора. — К.: Наш Формат, 2017. — 288 с. 2. Маурья Е. Бережливий стартап. Як створити успішний бізнес з нуля. — Харків: Віват, 2018. — 368 с. 3. Шевчук І.Б., Старух А.І., Васьків О.М. та ін. Бізнес-моделювання та управління потоками робіт: інформаційні технології та системи в економіці, системі прийняття рішень. — Львів: СПОЛІОМ, 2020. — 182 с. 4. Кім В. Ч., Моборн Р. Стратегія блакитного океану. Як створити безхмарний ринковий простір і позбутися конкуренції. — К.: Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2016. — 384 с. 5. Бланк С. Чотири кроки до осяяння. Стратегії створення успішних стартапів. — К.: Наш Формат, 2019. — 368 с.			

Додаткова література:

6. Osterwalder A., Pigneur Y., Bernarda G., Smith A. Value Proposition Design: How to Create Products and Services Customers Want. — Wiley, 2014. — 320 p.
7. Chesbrough H. Open Business Models: How to Thrive in the New Innovation Landscape. — Harvard Business Review Press, 2006. — 272 p.
8. Johnson M.W. Seizing the White Space: Business Model Innovation for Growth and Renewal. — Harvard Business Press, 2010. — 240 p.
9. Gassmann O., Frankenberger K., Csik M. The Business Model Navigator: 55 Models That Will Revolutionise Your Business. — FT Press, 2014. — 400 p.
10. Ries E. The Lean Startup: How Today's Entrepreneurs Use Continuous Innovation to Create Radically Successful Businesses. — Crown Business, 2011. — 336 p.

Інтернет-ресурси:

11. Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus. Курс "Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами": https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/INNOLECT/2016_T2/about
12. Українська асоціація венчурного та приватного капіталу (UVCA): <https://uvca.eu/ua>
13. Strategyzer - Business Model Canvas: <https://www.strategyzer.com/canvas/business-model-canvas>
14. Harvard Business Review: <https://hbr.org/topic/business-models>
15. MIT Sloan Management Review - Business Models: <https://sloanreview.mit.edu/topic/business-models/>

Програмне забезпечення:

16. Business Model Canvas App: <https://canvanizer.com/>
17. Lucidchart (для створення діаграм бізнес-моделей): <https://www.lucidchart.com/>
18. Strategyzer (інструменти для бізнес-моделювання): <https://www.strategyzer.com>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
- Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

***КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ**

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання студентом 60 балів у сукупності за всіма темами дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	• Виконання практичних робіт	36 балів
	• Самостійна робота	24 балів
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ <i>Іспит</i>	Екзамен проходить у письмовій формі.	40 балів

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ			
бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка / запис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / Зараховано (А)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / Зараховано (В)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (С)
67-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-66	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (Е)
40-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не проставляється
0-39	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не проставляється